

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

El viatge interior de Bezsonoff a Perpinyà

Un home convertit en una ciutat, o viceversa. Una mirada tan penetrant que ho transforma tot. L'home és Joan Daniel Bezsonoff. La ciutat, Perpinyà. El llibre, *Guia sentimental de Perpinyà* (Pòrtic), una crònica perfumada d'olors personals, de records, que regalima literatura pels quatre costats. Un text tan nostàlgic com vital, ideològic i amorós: "Potser les dones que estimem ens serveixen d'antídot contra el record de les dones que hem perdut". Una guia de viatge tan personal que l'autor fins i tot t'insinua que no cal que viatgis perquè "els millors viatges són interiors". En realitat el llibre és això, un viatge interior de Bezsonoff, com el que ja va fer a *Un país de butxaca*, aquest cop amb l'excusa de Perpinyà. Val la pena acompanyar-lo.

El dol per la llengua tenyeix la guia de principi a fi. "França és abans de tot una llengua". I Perpinyà lentament va perdent la seva –"el català a casa nostra és com un gat vell que conviu des de sempre amb nosaltres"–, però l'*Homo catalanicus* encara hi és. És aquest home el que ens acompanya pels carrers i les places, els restaurants, els temples i les cases. "Ara els catalans del nord fan rondes i supermercats; en un altre temps esculprien claustres màgics, fràgils com la felicitat".

De la mà de l'autor coneixerem escriptors i llibreries, racons perduts, moments màgics, els gitans que parlen català –però la seva "veritable llengua és la música"– o els

RUTH MARIGOT

ÉS MOLT DIFÍCIL MATAR UNA LLENGUA, TANT COM NO ESTIMAR LA CIUTAT I EL PAÍS ON VIUS

refugis de la identitat nord-catalana: la cuina, la sardana i el rugbi: "Quin esport més paradoxal que per avançar cal passar la pilota enrere!" Bezsonoff, igual com li passa al català al Rosselló, també avança anant enrere, mirant enrere. Però avança. Recorda i escriu. I amb ell aquest català antic agafa nova embranzida.

Sabeu qui és Vauban, oi? Barcelona va caure per culpa seva... "És molt trist que un dels carrers més agradables de Perpinyà homenatgi un ene-

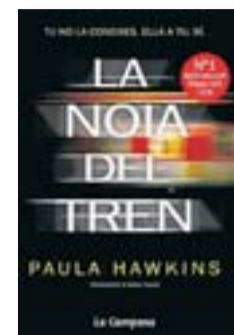
mic del poble català", diu Bezsonoff, que assegut en una terrassa del Quai Vauban és feliç: "T'adones que la vida és bonica com un matí d'estiu i la mort no vindrà mai..." Al Baix Vernet, "un ca plora en un balcó de ferro forjat. Tombem els carrers dels pescaires. La perruqueria sense clients, com antany. La casa vella amb tant de caràcter. Em fascinava quan era petit. Ara la voldria analitzar? Voldria capir-ne la bellesa leprosa. Entrem al carrer de les vinyes. Les parets descolorides, les mesquites juxtaposen llurs tristesses. Ara el cel està rúfol. Fugim".

Entre laments i cants a la vida, deixant-nos portar, amb Bezsonoff ens adonem que és molt difícil matar del tot una llengua i una història mil·lenària, tant com no estimar la ciutat i el país on vius. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIO

[1] La noia del tren
PAULA HAWKINS
La Campana
464 pàgines i 19,50 € **1/4**

[2] Wonder
R.J. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 16 € **4/144**

[3] Algú com tu
XAVIER BOSCH
Planeta
350 pàgines i 21,50 € **2/19**

[4] El capítol del Julian
R.J. PALACIO
La Campana
128 pàgines i 10,50 € **-/39**

[5] Un any i mig
SÍLVIA SOLER
Columna
352 pàgines i 20,50 € **3/20**

NO-FICCIO

[1] Sucos verds
CARLA ZAPLANA
Cossetània
128 pàgines i 12,90 € **3/22**

[2] Destrossa aquest...
KERI SMITH
Columna
224 pàgines i 9,95 € **1/35**

[3] És l'hora dels adéus?
XAVIER SALA I MARTÍN
Rosa dels vents
224 pàgines i 16,90 € **5/43**

[4] Tranquils i atents...
ELINE SNEEL
Kairós
152 pàgines i 19,50 € **-/106**

[5] Les ulleres de la...
RAFAEL SANTANDREU
Rosa dels vents
320 pàgines i 15,90 € **7/67**

CASTELLÀ

FICCIO

[1] La chica del tren
PAULA HAWKINS
Planeta
496 pàgines i 19,50 € **2/4**

[2] El amante japonés
ISABEL ALLENDE
Plaza & Janés
350 pàgines i 21,90 € **1/5**

[3] La Templanza
MARÍA DUEÑAS
Planeta
530 pàgines i 21,90 € **3/14**

[4] Hombres buenos
ARTURO PÉREZ-REVERTE
Alfaguara
592 pàgines i 22,90 € **-/16**

[5] El domador de leones
CAMILLA LÄCKBERG
Maeva
400 pàgines i 20 € **5/9**

NO-FICCIO

[1] Destroza este diario
KERI SMITH
Paidós
224 pàgines i 9,95 € **1/106**

[2] De lo peor, lo mejor
AURONPLAY
Martínez Roca
160 pàgines i 9,95 € **2/17**

[3] Masterchef junior
RTVE MASTERCHEF
Temas de Hoy
206 pàgines i 21,90 € **4/31**

[4] Mañana será tarde
JOSE ANTONIO ZARZALEJOS
Planeta
320 pàgines i 19,50 € **-/5**

[5] Ardenas 1944
ANTONY BEEVOR
Crítica
620 pàgines i 27,90 € **-/6**

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Si hagués vingut, el més probable és que l'hagués vist

Una de les correccions que les persones que hem sigut adoctrinades normativament tenim més interioritzades és el canvi d'*hagués* per *hauria* en determinats temps compostos quan *hagués* (més un participi) expressa una acció que ja no és possible, sovint perquè depenia d'una condició que no s'ha acomplert. N'és el cas més típic el segon *hagués* de la següent frase: "Si m'ho hagués dit, no m'hagués sabut tant de greu". Hem de dir i escriure: "...no m'hauria sabut tant de greu".

L'error consisteix a conjugar el temps condicional del verb auxiliar *haver* amb un *jo hauria* o *hagués* (potser per influència del pretèrit de subjuntiu castellà, *yo hubiera o hubiese*) i no pas, com pertoca, amb un *jo hauria* o *haguera* (tot i que *haguera* no és tan estàndard com *hauria*).

I el problema és que l'error el podem cometre en diversos contextos sintàctics. No sempre trobem els *hagués* incorrectes en una estructura condicional explícita. Per exemple, si jo dic "Anar-hi ens hagués fet perdre massa temps", aquest *hagués* també ha de ser *hauria*, perquè parlem d'una acció que ja no podem fer; que en el passat ens vam plantejar però la vam desestimar.

Com que determinar gramaticalment quan *hagués* ha de ser *hauria* no és fàcil, els professors i els cor-

LES RECEPTES PER EVITAR CERTES INCORRECCIONS SÓN TAN ÚTILS COM, DE VEGADES, PERILLOSES

rectors de català recorrem a una d'aquelles receptes que són tan útils com perilloses. La recepta ve a dir: "Sempre que un *hagués* el puguis canviar per un *hauria* i la frase et continuï sonant bé, fes aquest canvi: ets davant d'un *hagués* incorrecte".

I la recepta és perillosa perquè no sempre l'orella ens orienta prou. Compareu les següents tres frases: (1) "Si hagués vingut, l'hagués vist", (2) "Si hagués vingut, és segur que l'hagués vist", (3) "Si hagués vingut, el més probable és que l'hagués vist". A (1) i (2) el canvi d'*hagués* per *hauria* és indiscutible, però a (3) és una ultracorrecció perquè *el més probable és que porta l'hagués* fins al nivell d'irrealitat del mode subjuntiu i, per tant, el legítim. Diria, en canvi, que, si canviem *el més probable és que* per *probablement*, hem de dir *hauria*. ♦♦